

Sygn. akt: I C 138/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 stycznia 2023 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Łucja Oleksy-Miszczyk
Protokolant:	sekretarz sądowy Elżbieta Leszczewska

po rozpoznaniu w dniu 12 stycznia 2023 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa S. S.

przeciwko A. Z. (1), U. Z.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powoda S. S. na rzecz pozwanego A. Z. (1) kwotę 5417 (pięć tysięcy czterysta siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Łucja Oleksy-Miszczyk

Sygnatura akt I C 138/21

UZASADNIENIE

Powód S. S. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanych U. Z. i A. Z. (1) solidarnie kwoty 200.000 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 2 stycznia 2021r. W uzasadnieniu powód wskazał, że w dniu 3 września 2020r. zawarł z A. Z. (2) umowę pożyczki, a dochodzona pozwem kwota stanowi zobowiązanie pożyczkobiorcy A. Z. (2) z tejże umowy. Pożyczkobiorca nie żyje, a pozwani są jego spadkobiercami.

Pozwany A. Z. (1) wniósł o oddalenie powództwa. Zaprzeczył aby A. Z. (2) zawarł sporną umowę (k. 38,62).

Pozwana U. Z. wdała się w spór dopiero na etapie doręczenia jej opinii biegłego grafologa. Z zajętego stanowiska wynika, że kwestionuje autentyczność podpisu A. Z. (2) pod umową (k. 253).

Sąd ustalił i zważył co następuje:

Powód wywodził swoje roszczenie z umowy pożyczki jaką miał zawrzeć z A. Z. (2) w dniu 3 września 2020r. Na dowód faktu i treści umowy powód złożył dokument umowy na piśmie (oryginał dokumentu k. 96). Jak wynika z opinii grafologicznej sporządzonej przez (...) Komendy Wojewódzkiej Policji w K., wydanej w postępowaniu karnym sprawie 4Ds.289.2021 Prokuratury Rejonowej w (...) (k. 125) oraz wydanej na potrzeby niniejszego postępowania opinii biegłej grafolog K. G. (k. 220) podpis A. Z. (2) widniejący na dokumencie umowy został podrobiony.

A. Z. (2) zmarł w dniu 10 grudnia 2020r. Jego spadkobiercami są pozwani A. Z. (1) i U. Z. oraz M. Z. i K. Z..

Wobec jednoznacznych wniosków wynikających z dwóch kolejnych opinii grafologicznych dotyczących podpisu A. Z. (2) pod przedłożonym poprzez powoda dokumentem umowy, Sąd uznał zeznania świadka A. M. złożone na rozprawie w dniu 14 października 2022r. (k. 116) za niewiarygodne.

Zgodnie z art. 720 § 1 i 2 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Umowa pożyczki, której wartość przekracza tysiąc złotych, wymaga zachowania formy dokumentowej.

Do zachowania dokumentowej formy czynności prawnej wystarcza złożenie oświadczenia woli w postaci dokumentu, w sposób umożliwiający ustalenie osoby składającej oświadczenie (art. 77² k.c.). W myśl art. 77³ k.c. dokumentem jest nośnik informacji umożliwiający zapoznanie się z jej treścią.

Z kolei dla zachowania zwykłej formy pisemnej czynności prawnej wystarcza złożenie własnoręcznego podpisu na dokumencie obejmującym treść oświadczenia woli. Do zawarcia umowy wystarcza wymiana dokumentów obejmujących treść oświadczeń woli, z których każdy jest podpisany przez jedną ze stron, lub dokumentów, z których każdy obejmuje treść oświadczenia woli jednej ze stron i jest przez nią podpisany (art. 78 § 1 k.c.).

Jak z powyższego wynika, dokument przedłożony przez powoda nie spełnia wymogów ani formy pisemnej ani formy dokumentowej. Podpis pod umową nie jest własnoręcznym podpisem A. Z. (2), a jednocześnie z tej przyczyny dokument nie umożliwia ustalenia, że A. Z. (2) złożył oświadczenie w nim zawarte.

Wymóg zachowania formy dokumentowej dla umowy pożyczki, której wartość przekracza 1000 zł zastrzeżony jest dla celów dowodowych, co ma ten skutek, że w razie niezachowania zastrzeżonej formy nie jest w sporze dopuszczalny dowód z zeznań świadków lub z przesłuchania stron na fakt dokonania czynności (art. 74 § 1 zd. 1 k.c.). Jednakże w myśl art. 74 § 2 k.c. mimo niezachowania formy pisemnej, dokumentowej albo elektronicznej przewidzianej dla celów dowodowych dowód z zeznań świadków lub z przesłuchania stron jest dopuszczalny, jeżeli obie strony wyrażą na to zgodę, żąda tego konsument w sporze z przedsiębiorcą albo fakt dokonania czynności prawnej jest uprawdopodobniony za pomocą dokumentu.

W toku niniejszej sprawy powód powołał się na istnienie dokumentu uprawdopodobniającego fakt zawarcia umowy, a mianowicie na wiadomość SMS jaką miał otrzymać z numeru telefonu A. Z. (2). Niewątpliwie wiadomość SMS stanowi nośnik informacji umożliwiający zapoznanie się z jej treścią, a zatem spełnia wymogi szerokiej definicji dokumentu zamieszczonej w przepisie art. 77⁽³⁾ k.c. Dokumentu tego (wiadomości SMS) powód jednak Sądowi nie okazał ani nie przedstawił w żaden inny sposób. Oświadczył natomiast, że nie jest w stanie przedstawić treści tejże wiadomości, albowiem nie posiada już telefonu, na który SMS został wysłany. Wniósł natomiast o zobowiązanie pozwanych do przedłożenia na rozprawę telefonu zmarłego o numerze 604 324 649 lub wystąpienie do operatora (bez wskazania o jakiego operatora chodzi) o przedłożenie treści SMS-ów z tego numeru do powoda od czasu zawarcia umowy do dnia śmierci A. Z. (2). Wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie. Ciężar dowodu w zakresie wykazania faktu zawarcia umowy pożyczki spoczywa zgodnie z art. 6 k.c. na powodzie, nie ma zatem podstaw do obciążania strony pozwanej obowiązkiem poszukiwania dowodów ułatwiających powodowi wykazanie tego faktu, w tym do poszukiwania aparatu telefonicznego przypisanego do wskazanego przez powoda numeru, w pamięci którego rzekomy SMS miał być zapisany, ani do czynienia starań o odtworzenie zapisanych tam treści i analizy odtworzonej treści pod kątem odnalezienia opisywanej przez powoda wiadomości. Podobnie nie zasługiwał na uwzględnienie wniosek o zwrócenie się do operatora telefonii o komórkowej o przedłożenie treści przywoływanej przez powoda wiadomości SMS. Pomijając to, że powód nie wskazał nawet, do którego operatora Sąd miałby zwrócić się o informację, to żądanie takie nie znajduje podstawy prawnej. Art. 159 i nast. prawa telekomunikacyjnego, w których mowa o tajemnicy telekomunikacyjnej, stanowią *lex specialis* do powołanego przez stronę powodową art. 248 k.p.c. Wynika to jednoznacznie z brzmienia art. 159 ust. 4 prawa telekomunikacyjnego ograniczającego ujawnienie

danych objętych tajemnicą telekomunikacyjną do informacji objętych postanowieniem sądu lub prokuratora wydanym w postępowaniu karnym. Celem ustawodawcy było zatem ograniczenie możliwości ujawnienia tajemnicy telekomunikacyjnej przez sądy cywilne i administracyjne do sytuacji, w których uprawnienie to wynika z wyraźnego upoważnienia ustawowego (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 6 sierpnia 2020r., sygn. III CZP 78/19 i obszerna argumentacja przytoczona w jej uzasadnieniu). Możliwość ujawnienia tych danych w postępowaniu cywilnym ma charakter wyjątkowy i ogranicza się do zażądania od podmiotu związanego tajemnicą telekomunikacyjną informacji pozwalających zweryfikować twierdzenie powoda, że czynu naruszającego dobra osobiste dopuścił się pozwany w sprawie. Chodzi więc wyłącznie o te sytuacje, kiedy działanie osoby podlegającej identyfikacji przy pomocy danych objętych tajemnicą telekomunikacyjną wyczerpuje przesłanki czynu niedozwolonego, przy czym czyn ten popełniony został przy wykorzystaniu pozornej anonimowości zapewnianej przez nośniki elektroniczne (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 6 sierpnia 2020r., sygn. III CZP 78/19, a także wyroku WSA w Warszawie z dnia 16 listopada 2016r., sygn.. II SA/WA/1075/16). Okoliczności niniejszej sprawy zatem nie spełniają przesłanek zażądania od podmiotu prowadzącego działalność telekomunikacyjną danych objętych tajemnicą telekomunikacyjną. Niezależnie od tego zauważyć należy, że zgodnie z art. 168 ust. 1 prawa telekomunikacyjnego dostawca publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych (jakim jest niewątpliwie operator sieci komórkowej) jest obowiązany do rejestracji danych o wykonanych usługach telekomunikacyjnych, w zakresie umożliwiającym ustalenie należności za wykonanie tych usług oraz rozpatrzenie reklamacji, a zatem nie ma obowiązku i podstawy rejestrowania treści indywidualnych komunikatów, a wszelkie dane użytkowników końcowych mogą być przetwarzane w okresie obowiązywania umowy, a po jej zakończeniu w okresie dochodzenia roszczeń (chodzi o roszczenia wynikające z umowy o świadczenia usług telekomunikacyjnych) lub wykonywania innych zadań przewidzianych w ustawie lub przepisach odrębnych (art. 164 prawa telekomunikacyjnego). Reasumując, Sąd nie znalazł uzasadnienia dla zobowiązania pozwanych do poszukiwania dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy, ani podstawy do zwrócenia się do operatora sieci komórkowej o ujawnienie informacji potwierdzających zawarcie umowy pożyczki.

Jako, że powód nie przedstawił dokumentu uprawniającego do stwierdzenia faktu zawarcia umowy pożyczki Sąd nie znalazł podstaw do kontynuowania postępowania dowodowego poprzez przesłuchanie dalszych świadków lub stron. Zeznania jedyne przesłuchanego świadka (przesłuchanie nastąpiło jeszcze przed stwierdzeniem nieautentyczności podpisu A. Z. (2) na dokumencie umowy) okazały się niewiarygodne, a dowód z przesłuchania stron ma charakter uzupełniający i przeprowadzany jest jeżeli po wyczerpaniu wszystkich środków dowodowych lub w ich braku pozostaną jeszcze niewyjaśnione fakty istotne dla okoliczności sprawy. W ocenie Sądu taka sytuacja w niniejszym postępowaniu nie ma miejsca, bowiem powód nie powołuje się na objęty wolą stron brak formy dokumentowej przy zawarciu umowy pożyczki (niezachowanie tej formy), ale przedstawia dokument, który tej formy nie spełnia z uwagi na to, że jeden z podpisów nie pochodzi od strony rzekomej umowy. W tych warunkach Sąd w oparciu o przepis art. 235² § 1 k.p.c. w związku z art. 299 k.p.c. i art. 74 § 1 i 2 k.c. pominął dowód z przesłuchania stron.

W tych warunkach, jako że powód wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 6 k.c. i art. 74 § 1 zd. 1 k.c. nie wykazał faktu zawarcia umowy, z której wywodził swoje roszczenia, powództwo podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu orzeczono na zasadzie art. 98 k.p.c.

SSO Łucja Oleksy-Miszczyk